

ՏԵՐ, ՄԻ ՆՇԱՆ ՅՈՒՅՅ ՏՈՒՐ

*«Չար և շնացող ազգը նշան է փնտրում. այլ նշան չի տրվի նրան, բայց միայն
Հովնան մարգարեի նշանը» (Մատթ. 12:39):*

Մատթեոսի Ավետարանի 12-րդ գլխի 39 համարից վերցված այս խոսքերը Քրիստոսի կողմից ասվել է իբրև հանդիմանություն կասկածամիտ ու անհավատ մարդկանց, խոսքեր, որոնք երկու հազար տարիներ հետո էլ այսօր մի անգամ ևս լսվում են մեզանից յուրաքանչյուրի ու բոլոր նրանց կողմից, որոնք չար են և անհավատարիմ Աստծու պատվիրանների նկատմամբ:

Մեր Տերը Իր առաքելության ճանապարհին ինչքան էլ քարոսվեց ու հրաշքներ գործեց, մարդիկ տեսնելով իսկ այդ չհավատացին Նրան կամ քչերը հավատացին ու լսելով հանդերձ՝ չհամոզվեցին: Եվ երբ մի առիթով օրենքի ուսուցիչներն ու փարիսեցիները երկնքից նշան խնդրեցին, Հիսուս ասաց. *«Չար և շնացող ազգը նշան է փնտրում. այլ նշան չի տրվի նրան, բայց միայն Հովնան մարգարեի նշանը»* և նրանց տվեց Հովնան մարգարեի օրինակը, որը կետ ձկի փորում երեք օր ու գիշեր մնացել և ապա դուրս էր եկել ու ապաշխարություն էր քարոսում: Հիսուս ինքն էլ Իր Հարությունից ու Համբարձումից հետո աշակերտներին ուղարկեց քարոսելու և ավետարանելու երկնքի արքայությունը:

Նրա ժամանակ կասկածանքն ու թերահավատությունը պատել էր փարիսեցիների և օրենքի ուսուցիչների հոգիները:

Պողոս Առաքյալը Տիմոթեոսին ուղղած իր նամակում ասում է. *«Իսկ եթե մեկն այլ բան ուսուցանի և չանսա խոսքերին և այն վարդապետությանը, որ աստվածպաշտության համապատասխան է, այդպիսին գոռոզամիտ է և ոչինչ չգիտե» (Ա. Տիմ. 6:3-4):*

Աստծու խոսքերը միշտ էլ լսում ենք, բայց մեզանից քանի՞ հոգի են կարևորություն տալիս և ուշադրություն դարձնում դրանց: Փոխանակ Աստուածաշունչը ամենօրյա մեր ընթերցման առարկան դարձնելու, այսօր 21-րդ դարում, մարդիկ այնքան են հեռացել Աստծու ճշմարտություններից, որ նույնիսկ հաճախ պատասխան չենք կարողանում տալ բոլոր նրանց, որոնք իրենց մոլորեցուցիչ վարդապետություններով գալիս են մեր մտքերն ու ընդհանրապես մեզ մեր քրիստոնեական հավատքից շեղելու:

Մեր ապրած կյանքում վայելում ենք ամեն բարիք, որոնք Աստծու տվածներն են, մանավանդ յուրաքանչյուրիս կյանքը, որը հրաշալի մի պարգև է Նրա կողմից իբրև գերագույն նշան: Բայց դժբախտաբար մարդը ինչքան իր կյանքում հաջողություններ է ունենում, այնքան ավելի ու ավելի է հեռանում Աստծուց: Ինչո՞ւ, որովհետև նա չի գիտակցում պարզ մի ճշմարտություն. Աստված է մեզ տալիս ամեն ինչ, որով միշտ և ամեն անգամ փառք պիտի տանք Նրան, մեր Ստեղծողին, որպեսզի նորից ստանանք: Աստված միշտ էլ լսում է մեր խնդրանքները: Հարց է ծագում, *«Իսկ մենք լսո՞ւմ ենք Նրա ձայնը»:* Հակոբոս Առաքյալը իր ընդհանրական նամակում ասում է. *«Իսկ եթե ձեզնից մեկը իմաստությամբ թերի լինի, թող խնդրի Աստծուն, որ բոլորին այն տալիս է առատապես և չի հանդիմանում, և նրան կտրվի: Միայն թե նա հավատով թող*

*Խնդրի և թող չերկմտի, որովհետև ով երկմտի է, նման է ծովի հողմակոծ և տարու-
բբվող ալիքներին» (Հակ. 1:5-6):*

Դժբախտաբար աշխարհի ստեղծագործության օրից իսկ եղել են ու կան մարդիկ, որոնք ինչքան էլ տեսել են Աստծու ցույց տված նշաններն ու լսել Նրա հայրական խրատները՝ անտարբեր են մնացել: Հավատքը մարդու համոզումների արդյունքն է: Բայց մարդու Աստծուն հավատալու չափանիշը ի՞նչ է եղել, եթե ոչ միայն իր շահերի իրագործումը: Երբ պետք ունենք, հիշում ենք Աստծուն, որովհետև նյութապես վատ վիճակում ենք, դժվարությունների ու նեղությունների մեջ ենք կամ էլ հիվանդ ենք և սկսվում են ամենօրյա խնդրանքների ու աղաչանքների շարքը:

Այսօր էլ մեր ապրած կյանքում, երբ մեկը իրապես սրտանց և հավատքով է աղոթում կամ իր սիրտը ամբողջությամբ նվիրում է Աստծուն, դժբախտաբար երբեմն իր շրջապատում ծաղրանքի ու անարգանքի առարկա է դառնում: Իրենք իրենց իբրև թե Աստծու ծառայության նվիրած հոգիներն անգամ իսկ ծաղրում են այդպիսիներին, որովհետև նրանց հավատքը ձեռնարկ է և համոզուած չեն իրենց առաքելության ճշմարտացիությանը:

Հիսուս Ինքը իբրև Աստծու Որդի, մեծ վստահություն ուներ իր Հոր նկատմամբ, որով կոչ ուղղեց աշխարհի բոլոր թերահավատներին ձերբազատվել ամեն տեսակի մտահոգություններից:

Աստված միշտ էլ մեզ հետ եղավ, պահեց ու գուրգուրեց մեզ և եթե այսօր չի մոռացել մեզ, նրա համար է, որ դեռևս մեր մեջ սրտանց աղոթող սրտեր կան մեր բոլորի համար: Մենք էլ մեր պատմության ընթացքում մի քանի անգամներ փարիսեցիների և օրենքի ուսուցիչների նման նշան ուղեցինք Աստծուց և Նա տվեց՝ մեկի փոխարեն երեսուն, վաթսուն և հարյուր:

Կյանքի նպատակը մահը չի կարող լինել: Ճիշտ չի համեմատել այն անցնող սովերի հետ: Սովերը առարկա չի, այլ նրա թողած մթությունը լույսի մեջ: Իսկ կյանքը մի իրողություն է, որի նպատակը հենց իր մեջն է: Կյանքի նպատակը կյանքն է: Իմաստունը իրավունք ունի, երբ ասում է. *«Աստված մարդուն ստեղծեց անմահության համար»:* Անմահությունն նշանակում է կյանքը կյանքի համար: Կյանքը իր բոլոր իրական բարիքներով, իր արդար հաճույքներով, իր ֆիզիկական և հոգեկան վայելքներով, իր երազներով ու տեսիլքներով, իր բոլոր հայտնություններով, խորհուրդներով ու առեղծվածներով, իր ամբողջական արժեքներով: Անմահության գաղափարը միացած Աստծու գաղափարի հետ, ոչ թե թմբեցնում է հոգին՝ *«անտեսելու ու նվազեցնելու երկրավոր կյանքի արժեքը, այլ էլ ավելի է բարձրացնում այդ արժեքը»:*

Այնքան անհեթեթ է ուրանալ Աստծու գոյությունն ու հոգու անմահությունը, որքան բանավոր ու բնական է հավատալ և՛ մեկին և՛ մյուսին: Ուրացումը թուլացնում է ու փչացնում հոգին, իսկ հավատքը այն պոքացնում ու ալվալացնում է: Ուրացումը մահն է, հավատքը՝ կյանքը: Ճշմարիտ կրոնը այս հավատքի վրա հիմնված կյանքն է:

Այս առթիվ ուզում եմ ձեզ մի հեքիաթ պատմել, որը գրել է Ռուս նշանավոր գրող Տոլստոյը, ուր պարզ երևում է, թե ինչպե՞ս կարելի է Աստծուն տեսնել:

«Պատմվում է թե մի հեռավոր երկրում ապրում էր տարօրինակ և հաճախ անհեթեթ գաղափարներ սնուցող մի թագավոր: Մի գիշեր նա իր անկողնում քնելու փոխարեն մենախոսում է. «Չկա մի բան, որ կյանքումս տեսած չլինեմ: Տեսա ու վայելեցի բոլոր բաները, որոնք կարող էին աննշմար մնալ հասարակ մահկանացուներին: Կա միայն մի բան, որը չեմ տեսել. ուզում եմ Աստծուն տեսնել»:

Հաջորդ առավոտ, նա հրավիրում է իր բոլոր ենթականերին, կրոնավորներին ու գիտնականներին և նրանց ասում, որ ուզում է Աստծուն տեսնել: Եվ երեք օր ժամանակ է տալիս, որպեսզի իր մտածածը իրականացնեն, չկատարելու դեպքում բոլորը դատապարտվում են մահվան:

Տարօրինակ ցանկություն, ո՞վ պիտի կարողանար գոհացնել այսպիսի արտառոց ու անիրականալի մի ցանկություն: Ամեն տան մեջ սուգ էր, բոլորն էլ ահուդողի էին մատնվել: Երեք օրը անցնում է, բայց ոչ մեկը չի կարողանում նրան պատասխանել: Թագավորը պայրացած պատրաստվում է իր հրամանը արձակել պատժելու համար չկատարողներին, ծառան հայտնում է նրան, թե մի պարզ հովիվ (չբբան) ասում է, թե նա կարող է գոհացնել արքայի ցանկությունը:

Թագավորը հովիվին կրկնում է Աստծուն տեսնել ուզելու իր ցանկությունը:

Պարզ հովիվը հրավիրում է թագավորին դաշտ դուրս գալու: Օրը շատ արևվոտ էր:

Հովիվը թագավորին խնդրում է վերև երկնքին նայել, սակայն թագավորը երբ փորձում է երկնքին նայել, աչքերը կկոցում է ուժեղ արևից ու չի կարողանում բացել կոպերը: Չայրացած թագավորը հովիվին ասում է, թե նրա նպատակը ի՞նչ է, արդյոք իրեն կուրացնե՞լ է ուզում:

Ուզում եմ մեջբերել հովիվի խոսքերը բառ առ բառ. «Քավ լիցի, Տեր արքա: Բայց իմացեք, որ Աստծու բյուրավոր փառքերից փոքրագույնն է միայն այս արևը, որը ձեզ ցույց տվեցի: Դուք, որ նրան անգամ չկարողացաք նայել, ինչպե՞ս պիտի հաջողություն ունենաք տեսնելու Աստծուն, որ միլիոն անգամ ավելի շողշողուն է, քան արևի ճառագայթները: Այս աչքերը անգոր են դա անել, պետք է ունենալ ուրիշ աչքեր, որպեսզի կարողանանք Նրան տեսնել:

Թագավորը տեսնում է, որ հովիվը խելացի է, ուզում է իմանալ, թե Աստծուց առաջ ի՞նչ է եղել: Հովիվը նրան առաջարկում է հաշվել մեկից առաջ եղող թվանշանով: Թագավորի պատասխանը ոչինչ է լինում: Հովիվը նրան հայտնում է, որ Աստծուց առաջ էլ ոչ մի բան չի եղել: Թագավորը չի գոհանում հովիվի պատասխանով, այս անգամ հարցնում է, թե՝ «Ի՞նչով է զբաղվում Աստված, ամեն օր ի՞նչ է Նրա գործը»:

Հովիվը ասում է, թե կպատասխանի նրա հարցին միայն մի պայմանով, երբ թագավորի հետ իր հագուստները փոխվեն: Դրանից հետո հովիվը պատասխանում է. «Ճիշտ այն, ինչ որ մենք հիմա արեցինք: Նա մեկին բարձրացնում է և մի ուրիշին խոնարհեցնում, մեկին մերկացնում է, մյուսին շորեր է հագցնում: Մեկին ուրախացնում է, իսկ մյուսին՝ լացացնում»: Ահա այս է Աստծու զբաղմունքը և քանի որ թագավորի հագուստներ ունեք ու իշխանությունը անցել էր իր ձեռքը, հրամայում է հովիվի հագուստներ հագած թագավորին գլխատել և ինքը դառնում է թագավոր»:

Արժանի է չէ՞: Իհարկե: Ժողովուրդն էլ ուրախ էր, որ թեկուզ պարզ, բայց խելացի թագավոր ունեցավ:

Այո՛, տեսնելու համար պետք է նայել ու դիտել, որովհետև կյանքի պայմանները այնպես են, որ այսօր դժբախտաբար մեր շրթունքներով Աստծուն ենք փառաբանում, բայց մեր կյանքով հակառակ ենք ապրում և փոխանակ մեր ներկայությամբ համ ու հոտ տալու մեր շրջապատին, դառնություն և կսկիծ ենք տալիս մեր նման-

ներին ու նրանց սիրաբ և հոգին լուսավորելու փոխարեն, մշտական քննադատություններով նրանց հեռացնում ենք մեզանից:

Աստծու աղոթքի Տները շատ անգամներ դատարկ են, էլ այնտեղ աղոթողներ չկան կամ քիչ կան, դրա համար մենք մեր բերանը բացում ենք ու խնդրում մեր Տիրոջից. «Տեր, մի նշան ցույց տուր, որպեսզի այդպիսիները խելքի գան»:

Փոխանակ Թովմաս առաքյալի նման թերահավատ լինենք, աղաչենք մեր Տիրոջը, որ Իր սրբազնասուրբ մատները մխրձի մեր մեղքերի մեջ թաթախված մտքին ու թարախոտված վերքերին, որպեսզի բուժվենք:

Եթե չենք կարողանում լսել, աղաչենք, որ Տերը Իր ահեղ և ամենազոր ձայնը հնչեցնի առավել ուժեղ ու բարձր, որպեսզի Իր մոտ գնանք մեր հավիտենական փրկության համար:

Եթե ուզենք Աստծու կողմից մեզ տրված նշանները տեսնել, ամեն օր այնքա՞ն բան կա տեսնելիք... կարևորը մեր ցանկությունն է: Ահա թե ի՞նչ է ասում Պողոս Առաքյալը Եբրայեցիներին ուղղած իր նամակում. «Այսօր, եթե նրա ձայնը լսեք, մի կարծրացրեք ձեր սրտերը ձեր հայրերի պես, որոնք Աստծուն բարկացրին փորձության օրը անապատում, ուր նրանք փորձեցին ինձ, քննեցին ինձ, թեև տեսան իմ գործերը ամբողջ քառասուն տարի...» (Եբր 3:7-12):

Իմ աղոթքս է, որ դուք բոլորդ, իբրև Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հավատարիմ զավակներ, կասկածամիտ չլինեք, սիրեք իրար Հիսուսի կտակի համաձայն, լավատես լինեք, ձեր հավատքով ու համերաշխությամբ զօրացրեք ձեր Աղոթքի Տունը, Աստծու Տունը և մանավանդ ձեր հոգիներից ներս կառուցեք Հավատքի Եկեղեցին, Սիրո Եկեղեցին, որպեսզի ամուր ընտանիք ու հանգիստ և խաղաղ կյանք ունենաք: Ամեն: